Gemeente Amsterdam

Aan	Stadsdeelcommissie Zuidoost
Van	Vayhishta Miskin
Onderwerp	Verantwoording afvalplannen en inzet keten Schoon en Afvalvrij
Datum	2026

Geachte leden van de stadsdeelcommissie,

Met deze brief informeer ik u over de voortgang en resultaten van de gebiedsopgaven Afval en Schoon in stadsdeel Zuidoost en de inzet van de keten Schoon en Afvalvrij in de afgelopen bestuursperiode. Daarbij ga ik in op de wijze waarop de gebiedsopgaven in Zuidoost zijn uitgevoerd, welke verbeteringen zijn gerealiseerd en welke structurele stappen zijn gezet richting een duurzame aanpak van afvaloverlast.

Aan het begin van de bestuursperiode zijn de afvalplannen ontwikkeld met als doel om vanuit de directies Afval en Grondstoffen en Stadswerken meer integraal en gebiedsgericht te werken en beter aan te sluiten bij de opgaven en ambities van de stadsdelen. Voor Zuidoost betekende dit een gerichte inzet op locaties waar reguliere dienstverlening onvoldoende effect had en waar sprake was van structurele afvaloverlast in combinatie met sociale en fysieke problematiek. De gebiedsopgaven vormden hiervoor een nieuw instrument, gericht op maatwerk, intensieve samenwerking en leren in de praktijk.

In 2023 heeft u als stadsdeelcommissie het afvalplan voor Zuidoost en de bijbehorende gebiedsopgaven besproken. Op basis hiervan is in september 2023 gestart met de uitvoering van de meeste opgaven. Tegelijkertijd is, naast de reguliere dienstverlening, extra inzet gepleegd om het schoonniveau in het stadsdeel te verbeteren. In bijlage 1 bij deze brief treft u de rapportage aan met de resultaten, voortgang en waar van toepassing afronding van de gebiedsopgaven in Zuidoost.

Gebiedsopgaven in Zuidoost

De gebiedsopgaven in Zuidoost kenmerken zich door een stapeling van problematiek. Afvaloverlast is hier vaak een symptoom van andere vraagstukken; wisselende bewonerspopulaties, druk op de openbare ruimte en een inrichting die niet altijd aansluit bij het gebruik. Tegelijkertijd draagt afval op straat bij aan gevoelens van onveiligheid, verloedering en verminderd woonplezier.

Juist op deze plekken is een aanpak nodig die verder gaat dan reguliere dienstverlening. Dat vraagt om een multidisciplinaire, lerende werkwijze binnen de keten Schoon en Afvalvrij, in nauwe samenwerking met het stadsdeel en met partners zoals woningcorporaties, ondernemers en bewoners. Deze manier van werken is in Zuidoost nadrukkelijk toegepast en doorontwikkeld.

De 'lange adem' en de basis op orde
Het realiseren van structurele verbeteringen in de openbare ruimte vergt tijd. De aanpak van afvaloverlast vraagt om een lange adem. Tegelijkertijd is het essentieel dat de basisdienstverlening op orde is: voldoende en goed functionerende inzamelvoorzieningen, passende ledigingsfrequenties, tijdig schoonmaken en een adequate opvolging van meldingen. In de praktijk bleek dat dit in Zuidoost niet overal het geval was. Het op orde brengen en houden van deze basis is daarom een belangrijke opgave voor de komende jaren. De aanpak van verkeerd aangeboden grof afval maakt hier nadrukkelijk onderdeel van uit.

Resultaten en voortgang van de gebiedsopgaven
Binnen Zuidoost zijn verschillende gebiedsopgaven uitgevoerd of in uitvoering. Zo is de gebiedsopgave Buurtgerichte aanpak afvalgedrag (voorheen aanpak kwetsbare doelgroepen) in Zuidoost opgepakt. Het onderzoek dat in dit kader is uitgevoerd door Motivaction heeft waardevolle inzichten opgeleverd in zowel het gebruik van inzamelvoorzieningen als de wijze waarop communicatie beter kan aansluiten bij bewoners. Deze inzichten worden momenteel uitgewerkt in een nieuwe buurtgerichte aanpak afvaloverlast, waarbij niet alleen wordt gekeken naar individuele container- of grofvuillocaties, maar nadrukkelijk naar de bredere buurtcontext.

Daarnaast is in 2025 een inventarisatie uitgevoerd in het kader van de gebiedsopgave Basis op Orde. Het bijbehorende rapport, dat begin 2026 wordt gepresenteerd, biedt inzicht in onder meer de spreiding en toegankelijkheid van inzamelvoorzieningen, ledigingsfrequenties, loopafstanden, onveilige situaties en de inzet binnen de keten Schoon en Afvalvrij. Deze analyse vormt een belangrijke basis voor vervolgstappen in Zuidoost v.w.b. de inzamelstructuur.

Uit de ervaringen met de Aanpak Bijplaatsingen, feedback van chauffeurs van de inzameling en de ontwikkelingen rondom grof afval blijkt dat de aard van grofdumpingen in Zuidoost afwijkt van die in andere delen van de stad. In Zuidoost is vaker sprake van buurtvreemde, meer bedrijfsmatige dumpingen. Daarom wordt voor Zuidoost een afzonderlijke aanpak ontwikkeld die specifiek gericht is op deze vorm van overlast door bedrijfsmatige dumpingen.

Concrete inzet en communicatie in Zuidoost
Vanuit de Aanpak Bijplaatsingen zijn in Zuidoost diverse campagnes en maatwerkacties uitgevoerd, waaronder woonwinkel-, studenten- en kartoncampagnes, extra verspreiding van flyers en posters op locaties met klachten, inzet van green graffiti en diverse buurtgerichte acties in onder andere de Venserpolder en de H-buurt.

Bij veranderingen in de inzameling is nadrukkelijk ingezet op toegankelijke en begrijpelijke communicatie. In de Amsterdamse Poort bij de loopdekken van cluster 5, waar inzamelvoorzieningen van de loopdekken zelf zijn verwijderd, zijn activatieteams ingezet die deur aan deur met bewoners in gesprek zijn gegaan om uitleg te geven over de wijzigingen. Hierbij is via brieven meertalig gecommuniceerd in het Nederlands, Engels en Spaans.

Ook bij de invoering van gfe/t[1]-rolcontainers is, op verzoek van het stadsdeel, extra ingezet op passende communicatie. Hiervoor zijn informatieve filmpjes ontwikkeld in het Nederlands, Engels, Spaans, Sranan Tongo en Twi, om bewoners goed te bereiken en te ondersteunen bij het correct aanbieden van afval. Daarnaast worden momenteel nieuwe, duidelijkere stickers voor op containers ontwikkeld, die als eerste zullen worden geplaatst in stadsdeel Zuidoost en stadsdeel West.

Amsterdamse Poort en loopdekken
In de Amsterdamse Poort zijn, mede als gevolg van het afsluiten van de loopdekken en de nieuwbouw bij cluster 7, de inzamelvoorzieningen op de loopdekken verwijderd en verplaatst naar omliggende plekken. Hoewel hierdoor de loopafstanden zijn toegenomen, heeft deze maatregel geleid tot een significante afname van de rattenoverlast op de loopdekken en kan GGD zich richten op andere plekken in het stadsdeel. Waar mogelijk worden tijdelijke bovengrondse voorzieningen vervangen door ondergrondse containers, in aansluiting op renovatie- en nieuwbouwprojecten.

Vanuit het programma Bedrijfsafval zijn ondernemers in de Amsterdamse Poort in samenwerking met handhaving geïnformeerd over de geldende afvalregels voor bedrijfsafval. Daarbij is aangekondigd dat er daadwerkelijk gehandhaafd gaat worden. De aangekondigde controles zijn inmiddels uitgevoerd.

Taskforce Schoon Zuidoost: resultaten en vernieuwing
Het schoonniveau in stadsdeel Zuidoost heeft voor een langere periode ruim onder het afgesproken minimum van 90% CROW-score B gelegen. Hierop is op 27 juni in Zuidoost een grote schoonmaakdag georganiseerd met extra inzet en extra voertuigen van Afval en Grondstoffen en vanuit Stadswerken hebben veegteams vanuit alle stadsdelen meegeholpen om het stadsdeel schoon te maken. Deze inzet is opgevolgd door de instelling van de taskforce Schoon Zuidoost, waarin Afval en Grondstoffen, Stadswerken, Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte en het stadsdeel samenwerken.

De focus van de taskforce is nu nog gericht op de inzet vanuit de directies maar zal uitgebreid worden naar onderlinge samenwerking binnen de keten schoon (Afval en Grondstoffen, Stadswerken, THOR en Stadsdeel Zuidoost) en activatie van bewoners, ondernemers en bedrijven binnen het stadsdeel. Sinds de start van deze taskforce is extra capaciteit in de vorm van een extra voertuig toegevoegd aan de inzameling van grof afval. Daarnaast laten de metingen zien dat de CROW-scores voor reiniging (zwerfafval) zijn verbeterd. Ook wordt verkend of bijplaatsingen effectiever kunnen worden aangepakt door op een andere manier te werken en routes voor ondergrondse containers waar veel overlast is van bijplaatsingen voor te laten rijden waarbij bijplaatsingen direct worden meegenomen. De taskforce Schoon Zuidoost fungeert daarbij nadrukkelijk als proeftuin voor structurele vernieuwing binnen de keten Schoon en Afvalvrij. Gebiedsgericht werken.

[1] Gfe/t: Groente, fruit, etensresten en tuinafval

Parallel aan de uitvoering van de gebiedsopgaven wordt gewerkt aan een andere manier van organiseren. Stadswerken werkt sinds 2026 gebiedsgericht, zodat medewerkers in vaste buurten of binnen een vast stadsdeel actief zijn. Dit vergroot het eigenaarschap, de gebiedskennis en de samenwerking met het stadsdeel en Afval en Grondstoffen. Ook Afval en Grondstoffen werkt toe naar een gebiedsgerichte werkwijze, in plaats van een primair fractiegerichte organisatie. Met de taskforce Schoon Zuidoost zijn hier, vooruitlopend op deze stedelijke ontwikkeling, al concrete stappen in gezet. Zo werken chauffeurs van de ondergrondse inzameling restafval en ondergronds papier, grof-inzameling en huisvuilinzameling (rolcontainers) nu al gebiedsgericht vanaf de werf aan de Schepenbergweg vast in stadsdeel Zuidoost.

Tot slot heeft het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost kans gezien de handhavingscapaciteit op afvaloverlast binnen het inzetplan van THOR van april tot en met september 2026 te verdubbelen: van 5% naar 10%.

Samenvatting en vervolg
De afgelopen bestuursperiode is in Zuidoost ervaring opgedaan met een gebiedsgerichte en integrale aanpak van afvaloverlast. Deze inzet heeft geleid tot concrete verbeteringen, maar laat ook zien dat structurele verandering tijd vraagt en afhankelijk is van een goed functionerende basisdienstverlening en samenwerking met bewoners, ondernemers en partners.

De gebiedsopgave buurtgerichte aanpak afvalgedrag is afgerond, de gebiedsopgave basis op orde wordt in 2026 afgerond en de aanpak van bedrijfsmatige grofdumpingen wordt nu vormgegeven. Ook in andere stadsdelen zijn gebiedsopgaven geprioriteerd en hebben een eigen aanpak.
De geleerde lessen uit Zuidoost, maar ook die uit de andere stadsdelen, worden meegenomen in de verdere doorontwikkeling van de aanpak van afvaloverlast in de nieuwe bestuursperiode.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost

Vayhishta Miskin
Portefeuillehouder Afval en Reiniging